

پایان نامه
۱۳۸۸

سند راهبرد سازمان پدافند غیرعامل کشور

کلیات

مبانی و مستندات

جهت گیریهای کلان

بررسی محیط ها

راهبردهای اصلی

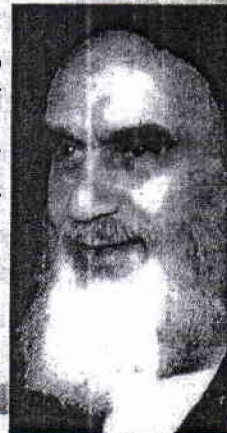

سازمان پدافند غیرعامل کشور
روابط عمومی

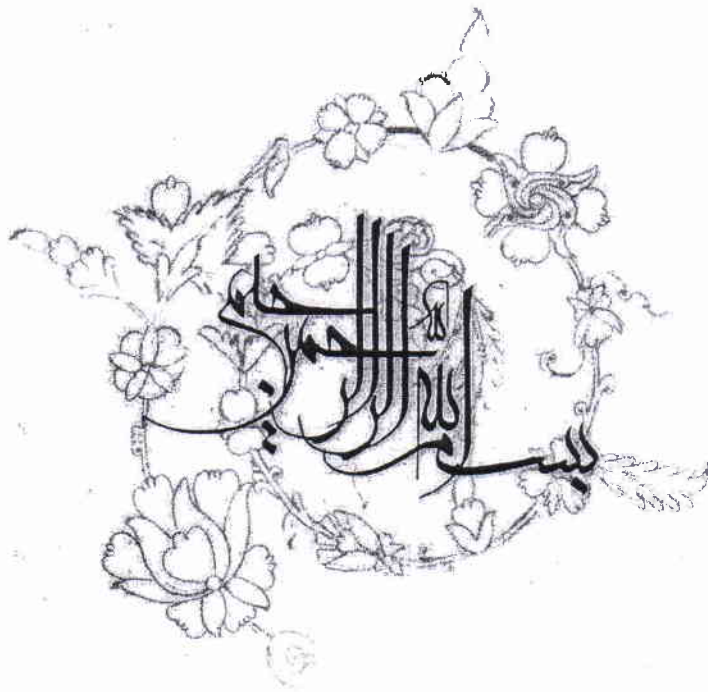
این موضوع را قبلاً هم ابلاغ کرده ام و الان هم تأکید می کنم که تدابیر کارساز در باب **پدافند غیر عامل** را عملی کنید

در هر شرایطی باید بنیه دفاعی کشور در بهترین وضعیت باشد؛ مردم در طول سال های جنگ و مبارزه ابعاد کینه و قساوت و عداوت دشمنان خدا و خود را لمس کرده اند، باید خطر تهاجم جهان خواران در شیوه ها و شکل های مختلف را جدی تر بدانند

سازمان پدافند غیر عامل کشور
www.paydarymelli.ir

ناشر: معاونت توسعه فرهنگی و اطلاع رسانی سازمان پدافند غیر عامل کشور - روابط عمومی
شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ: دوم، تابستان ۱۳۸۸
گرافیک، چاپ و صحافی: نقش یاس
۰۹۱۲ ۳۳۵ ۲۲۵۴ - ۸۸۷۰ ۶۸۷۰

مکتبہ اہل سنت و جماعت
دہلی، پاکستان

سازمان پدافند غیرعامل کشور

مقدمه

کشورهایی که طعم تلخ خرابی و خسارت ناشی از جنگ را چشیده اند جهت حفظ سرمایه های ملی و منافع حیاتی خود توجه ویژه ای به پدافند غیرعامل نموده و در راهبرد دفاعی خود جایگاه والایی برای آن قایل شده اند. تجارب حاصل از هشت سال دفاع مقدس مؤید این امر است که دشمن مهاجم برای درهم شکستن اراده ملت و نابودی توان اقتصادی و زیرساختهای اساسی و از همه مهمتر توان نظامی کشور، عمده توجه خود را صرف شناسایی، بمباران و انهدام مراکز حیاتی و حساس می نماید و پدافند غیرعامل یکی از بهترین و مطلوبترین راه کارها برای خنثی سازی این حملات می باشد.

از اولین گامهای مؤثر در سازماندهی پدافند غیرعامل که بتواند طرح ریزی مناسب، برنامه ریزی لازم و اجرایی موفق، اثربخش و کارآ را امکان پذیر نماید تدوین راهبرد آن است. توجه ویژه مسئولین سازمان پدافند غیرعامل کشور نسبت به این امر مهم موجب گردید که تدوین راهبرد پدافند غیرعامل با حضور فعال تخنیکان و صاحب نظران در این موضوع و در قالب کمیته های تخصصی تدوین گردد.

تاریخ زندگانی بشر همواره با عنصر جنگ همراه بوده است. این واقعیت به قدری ملموس و تأثیرگذار بوده که به عنوان یک پدیده اجتماعی پذیرفته شده و جامعه شناسان بخشی از تحقیقات خود را پیرامون آن و تأثیرات عمیقی که بر زندگانی انسانها می گذارد؛ اختصاص داده اند. بر همین اساس انسانها عامل دفاع را در سطوح مختلف مورد استفاده قرار داده و واژه پدافند (به عنوان یک اصطلاح گویا برای دفاع در ادبیات امروز تعریف شد) و در یک دید کلان به دو بخش پدافند عامل و غیر عامل تعریف گردید. در این راستا پدافند غیرعامل با توجه به خوی تجاوزگرانه، زیاده طلبانه و سیری ناپذیر استکبار جهانی تبدیل به یک اصل مهم، حیاتی و بسیار تعیین کننده، گردیده است.

امروزه با پیشرفت تکنولوژی و پیچیدگی در نوع تسلیحات بکارگیری شده بر سرعت جنگ و اثرات مخرب و نامطلوب آن به شدت افزوده شده است و چنانچه کشوری نتواند در طرح ریزی و اجرای موفق این نوع از پدافند به گونه ای که هرگونه تفکر سلطه طلبانه را خنثی نماید، عمل کند، به طور قطع حیات سیاسی، اقتصادی و ... خود را به مخاطره انداخته و زمینه اضمحلال خویش را فراهم آورده است.

کلیات

۱/۴ - تاریخچه

در سراسر زندگی بشر که قدمتی چند هزار ساله دارد دفاع به انواع گوناگون وجود داشته است و بشر اولیه با استفاده از غارها، شیارها، درختان جنگل و دیگر امور طبیعی و مصنوعی به دفاع از خویش پرداخته است. لکن در اندیشه رهبران و فرماندهان بزرگ همواره رهنمودهایی از چگونگی دفاع مؤثر وجود داشته که بر غنای آن افزوده است.

حضرت علی (ع) در مورد استفاده از عوامل دفاعی می فرمایند: «آنگاه که در میدان جنگ رویاروی دشمن قرار گرفتید باید قرارگاه شما در دامنه کوهها و تپه ها و یا در کنار نهرها باشد تا پوشش و حفاظ شما گردد و شما را از دشمن نگرانی کند و باید جنگ را از یک سو و یا حداکثر دو سو یا دشمن داشته باشید و قسمتهای دیگر تکیه بر موانع طبیعی داشته باشد، تا دشمن قدرت نفوذ نداشته باشد».

حضرت امام (ره) معمار بزرگ انقلاب در توجه به این امر می فرمایند: «رعایت اصول ایمنی و حفاظتی مراکز و صنایع و ایجاد پناهگاههای جمعی برای مردم و کارگران که این اختصاص به زمان جنگ ندارد، بلکه طریقه احتیاط در هر شرایط است».

۱/۱ - اهداف و منظور

هدف از تدوین سند راهبردی سازمان پدافند غیرعامل کشور، تعیین جهت گیری کلان سازمان (ماموریت، چشم انداز، ارزش های محوری و اصول)، اهداف، راهبردها و اولویت بندی آنها به منظور پیاده سازی زیرساخت های لازم برای ارائه خدمات پدافند غیرعامل در سطح کشور است.

۱/۲ - قلمرو سند

قلمرو این سند، سراسر کشور می باشد که در حوزه وزارتخانه ها و نیروهای مسلح ج.ا.ایران در قلمرو کشور مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. لذا می تواند به عنوان سند راهبردی موضوع پدافند غیرعامل کشور در تدوین برنامه های کلان و جامع این حوزه مورد استفاده قرار گیرد.

۱/۳ - دوره زمانی طرح

دوره ای که در این سند متصور بوده است، پنج سال (۱۳۹۱-۱۳۸۶ هجری شمسی) می باشد.

مركز پژوهش‌های استراتژیک

نیل به یک پیروزی سریع گفته است «من آمدم، دیدم، پیروز شدم».

ماتوتسه تونگ در مورد پدافند غیرعامل و اهمیت آن می گوید: «برای غلبه بر دشمن و کسب پیروزی باید همه تلاش خود را در جهت مهر و موم کردن چشمها و گوشهای دشمن و کور و کر نمودن او بکنیم و فکر و مغز فرماندهانش را گیج و معشوش نمائیم».

در جنگ جهانی دوم که استفاده از هواپیما و بمباران شهرها و مراکز صنعتی و سرمایه گذاری و پيس از آن استفاده از موشک توسط آلمان نازی شروع شد خسارتهای ناشی از جنگ و به خصوص آسیب هایی که به مردم و بخش های غیرنظامی وارد شد نسبت به جنگ جهانی اول سیر صعودی داشت و این موضوع باعث شد تا کشورها به پدافند غیر عامل اهمیت مضاعفی بدهند.

در کنار کشورهایی مانند آمریکا، شوروی سابق، آلمان، فرانسه، انگلستان و کانادا حتی کشوری مانند سوئیس که در طول هر دو جنگ جهانی بی طرفی خود را حفظ کرده بود با شتاب فزاینده ای به پدافند غیر عامل روی آورد ارتش نازی برای ساخت هواپیماهای بمب افکن و موشکهای V2 که برای اولین بار در هشتم سپتامبر ۱۹۴۴ در میان بهت و حیرت جهانی لندن را هدف قرار داد از پناهگاههای مستحکم و تونلهای ایجاد شده در

مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا در این مورد می فرمایند: «اگر محافظت نظامی (پدافند غیرعامل) نباشد، تمامی دستاوردهای فرهنگی، اقتصادی، علمی و سیاسی در یک نصف روز هدر می رود».

سون تزو که اندیشه های نظامی او پس از قرنها هنوز مورد توجه فرماندهان نظامی است در مورد دفاع می گوید: هنر جنگ بر پایه «فرب، بیرنگ و جدعه» استوار است و فرمانده واقعی کسی است که به هنرهای «تظاهر، اختفاء و استتار» آگاهی داشته و به آن عمل نماید.

وی همچنین در جای دیگری می گوید: فرض را بر نیامدن دشمن نباید گذاشت، بلکه باید درباره سرعت مقابله با وی اندیشه کرد، همچنین نباید فکر کرد که دشمن حمله نمی کند، بلکه باید در صدد شکست ناپذیر نمودن خود و شکست ناپذیری مربوط به «دفاع» می شود.

ژولیبوس سزار درباره غفلت دشمن از مخفی نمودن خود و تأثیر آن در پیروزی در ۴۷ سال قبل از میلاد پس از

مركز پژوهش‌های استراتژیک

پراکندگی

گسترش، باز و پخش نمودن و تمرکز زدایی نیروها، تجهیزات، تأسیسات یا فعالیت های خودی به منظور تقلیل آسیب پذیری آنها در مقابل عملیات دشمن به طوری که مجموعه ای از آنها هدف واحدی را تشکیل ندهند.

تفرقه و جایابی

جداسازی، گسترش افراد، تجهیزات و فعالیت های خودی از محل استقرار اصلی به محل دیگر به منظور تقلیل آسیب پذیری، کاهش خسارات و تلفات می باشد. مانند انتقال هواپیماهای مسافربری به فرودگاه های دورتر از برد سلاح دشمن و یا انتقال تجهیزات حساس قابل حمل از محل اصلی به محل موقتی که دارای شرایط امن تری می باشد.

فریب

کلیه اقدامات طراحی شده حيله گرایانه ای است که موجب گمراهی و غفلت دشمن در نیل به اطلاعات و محاسبه و برآورد صحیح از توان کمتی و کیفی طرف مقابل گردیده و او را در تشخیص هدف و هدفگیری با شک و تردید مواجه نماید. فریب، انحراف ذهن دشمن از اهداف حقیقی و مهم به سمت اهداف کاذب و کم اهمیت می باشد.

دل کوهها به صورت گسترده ای استفاده می نمود و ساختمانهای نظامی و اداری را با مستحکم ترین مصالح و با طرحهای معماری ویژه ای که اصول پدافند غیرعامل در آن به خوبی رعایت شده بود بنا می نمود.

۱/۵ - تعاریف و اصطلاحات

پدافند غیرعامل

به مجموعه اقداماتی اطلاق می گردد که مستلزم به کارگیری جنگ افزار نبوده و با اجرای آن می توان از وارد شدن خسارات مالی به تجهیزات و تأسیسات حیاتی و حساس نظامی و غیرنظامی و تلفات انسانی جلوگیری نموده و یا میزان این خسارات و تلفات را به حداقل ممکن کاهش داد.

قابلیت بقا

توانایی نیروهای مسلح و جوامع غیرنظامی یک کشور به نحوی که در مقابل حمله استقامت کنند و ضمن تحمل آن قادر باشند به نحو موثر به وظایف محوله خود عمل نمایند، این توانایی عمدتاً در نتیجه پدافند غیرعامل به دست می آید.

استحکامات

ایجاد هرگونه حفاظی که در مقابل اصابت مستقیم بمب، راکت، موشک، گلوله، توپخانه و یا ترکش آنها مقاومت نموده و مانع صدمه رسیدن به نفقات، تجهیزات و یا تأسیسات گردیده و اثرات ترکش و موج انفجار را به طور نسبی خنثی نماید.

مکان یابی

یکی از اقدامات اساسی و عمده پدافند غیرعامل، انتخاب محل مناسب می باشد و تا آنجا که ممکن است از ایجاد تأسیسات حیاتی و حساس در دشت های مسطح یا نسبتاً هموار اجتناب کرد. زیرا تأسیسات احداث شده در چنین محل هایی را نمی توان از دید دشمن مخفی نگاه داشت و آسیب پذیری آن را در برابر تهدیدات افزایش می دهد. ایجاد تأسیسات حیاتی و حساس در کنار بزرگراه ها، جاده های اصلی، کنار سواحل دریا، رودخانه ها و نزدیکی مرزها موجب سهولت شناسایی و هدف یابی آسان آنها توسط دشمن می گردد.

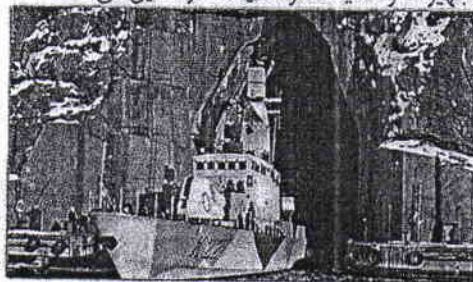
آسیب پذیری

میزان خسارت و صدمات ناشی از عوامل و پدیده های بالقوه و یا بالفعل خسارت را نسبت به نیروی انسانی، تجهیزات و تأسیسات با شدت صفر تا صد درصد.

استتار و اختفاء

فن و هنری است که با استفاده از وسایل طبیعی و یا مصنوعی، امکان کشف و شناسایی نیروها، تجهیزات و تأسیسات را از دیده بانی، تجسس و عکسبرداری دشمن تقلیل داده و یا مخفی داشته و حفاظت نماید. مفهوم کلی استتار، همرنگ و همشکل کردن تأسیسات، تجهیزات و نیروها با محیط اطراف می باشد.

اختفاء، استفاده صحیح از عوارض طبیعی و مصنوعی زمین می باشد که حفاظت در برابر دید دشمن را تأمین می نماید و استتار امکان کشف یا شناسایی نیروها، تجهیزات و تأسیسات و فعالیت ها را تقلیل می دهد.

سازمان پادشاهی ایران

◀ اهدافها

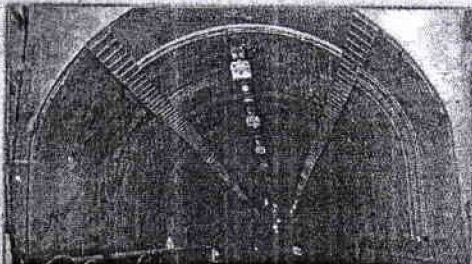
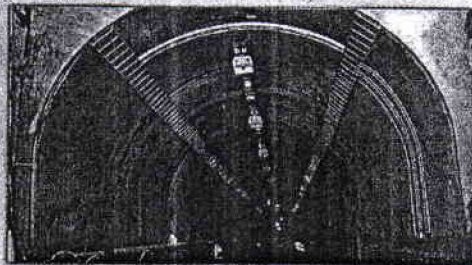
◀ ارزشها و محیطها

◀ جهت گیری های کلان

◀ مبنای و مستندات

◀ کلیات

◀ مقدمه

مراکز حیاتی*

مراکز حیاتی هستند که در صورت انهدام کل یا قسمتی از آنها، موجب بروز بحران، آسیب و صدمات جدی و مخاطره آمیز در نظام سیاسی، هدایت، کنترل و فرماندهی، تولیدی و اقتصادی، پشتیبانی، ارتباطی و مواصلاتی، اجتماعی، دفاعی با سطح تأثیر گذاری سراسری در کشور گردد.

مراکز حساس*

مراکز حساس هستند که در صورت انهدام کل یا قسمتی از آنها، موجب بروز بحران، آسیب و صدمات جدی و مخاطره آمیز در نظامی سیاسی، هدایت، کنترل و فرماندهی، تولیدی و اقتصادی، پشتیبانی، ارتباطی و مواصلاتی، اجتماعی، دفاعی با سطح تأثیر گذاری سراسری در کشور گردد.

مراکز مهم*

مراکز مهم هستند که در صورت انهدام کل یا قسمتی از آنها، موجب بروز آسیب و صدمات محدود در نظام سیاسی، هدایت، کنترل و فرماندهی، تولیدی و اقتصادی، پشتیبانی، ارتباطی و مواصلاتی، اجتماعی، دفاعی با سطح تأثیر گذاری محلی در کشور گردد.

* برابر با ماده ۱ آیین نامه اجرایی بند ۱۱ ماده ۱۲۱ قانون برنامه پنجساله چهارم توسعه کشور

سازمان پادشاهی ماکشیر

راهنما

پرسش و مپیظها

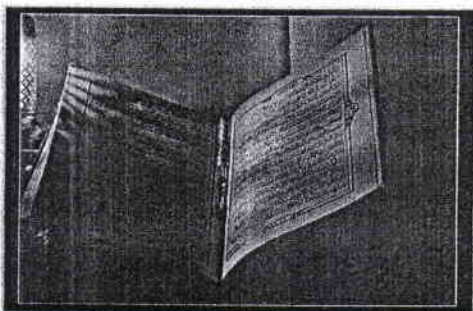
جهت گیری های کلان

مبانی و مستندات

کلیات

مقدمه

مبانی مستندات

۲/۱- تعالیم و ارزش های حیات بخش اسلام
ناب محمدی (ص)

موضوع پدافند غیر عامل و بهره گیری از منافع آنها تنها
زائیده عقل انسان نبود و خدولند بزرگ که مخزن تمام
علوم نزد اوست در آیه ۸۰ از سوره مبارکه انبیاء میفرماید:
(وَ عَلَّمَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِيَتَّخِذَکُمْ مِّنْ نَّاسِکُمْ قَهْلًا
أَنْتُمْ شَاکِرُونَ))

و ما یه او (حضرت داود علیه السلام) ساخت زره را تعلیم نمودیم تا
شما را از آسیب جنگ در امان بنارد پس آیا از شکر
گزاراتید؟

می باید قرارگاه شما در دامنه کوهها و تپه ها و یا در کنار
رودها باشد تا پوشش و حفاظ شما گردد و شما را از
دشمن نگهبانی کند))

در صدر اسلام نیز با تکیه بر این اصول غزوه احد با اتکا
بر ارتفاعات و گماشتن نگهبانان در نقاط نفوذ و غزوه
خندق یا کنلن گودال پیرامون مدینه طرح ریزی شد .

در جریان هجرت پیامبر عظیم الشان اسلام نیز خداوند
متعال با استفاده از شگردهای اختفاء و فریب که از اصول
پدافند غیر عامل است ، مانع از دسترسی کفار قریش به
ایشان گردید

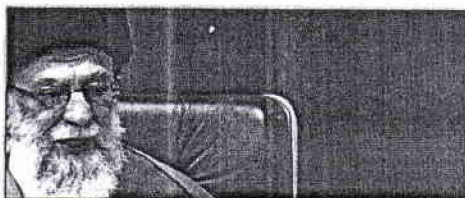
استفاده از عوارض طبیعی برای جلوگیری از دسترسی
دشمن نیز که یکی اصول پدافند غیر عامل است همواره
مورد نظر بوده و حضرت امیر المومنین علی (ع) در نامه ۱۲
نهج البلاغه می فرمایند:

((انگاه که در میدان جنگ در مقابل دشمن قرار گرفتید

سازمان پادشاهی ماکشیر

مبانی و مستندات ۷

www.paydarymeli.ir

ضمانت اجرایی در تصمیمات در ارتباط با پدافند غیرعامل می باشد:

- ◀ تاکید بر شناسایی مراکز درجه ۱ و حیاتی کشور در طرح های پدافندی.
- ◀ اولویت بندی اماکن و موضوعات بر اساس اهمیت و کاربرد آنان در طرح.
- ◀ داشتن نگاه اجرایی و میدانی در موضوعات پدافند غیر عامل.
- ◀ به نتیجه رساندن طرح های پدافند غیر عامل در ارتباط با مسئولین اجرایی کشور
- ◀ تاکید داشتن بر طرح پدافند غیر عامل برای کلیه پروژه ها و تاسیسات کشور.
- ◀ تاکید بر پیگیری کمیته دائمی و نظارت بر اجرای طرح های پدافند غیر عامل دستگاه های اجرایی کشور.
- ◀ تاکید بر روحیه بسیجی در اجرای پروژه ها.
- ◀ در اولویت بالا قراردادن مسئله پدافند غیر عامل کشور.
- ◀ استفاده از نعمت های خداداد (عوارض طبیعی موجود و ...)
- ◀ ایمن سازی سرمایه های اساسی (اقلام عمده دفاعی و حیاتی)

۲/۲- فرامین و تدابیر فرمانده معظم کل قوا در خصوص پدافند غیر عامل:

اینکه دولت به پدافند غیر عامل اهمیت بدهد و وزراء و مسئولین دولتی به آن اهتمام کنند تذکر داده ایم و نظرات رهبری به دولت و آن ستاد ابلاغ شده است.

ستاد کل (مسئولین و کارشناسان) باید در دولت و دستگاهها و فصل بودجه در مجلس، همه جا با جدیت دنبال انجام کار بروند و آقایان را توجیه کنند. این موضوع را قبلا هم ابلاغ کرده ام و الان هم تاکید می کنم که باید تدابیر کارساز در باب پدافند غیر عامل را عملی کنید. (۸۵/۶/۳۰)

امروز اهمیت پدافند غیر عامل قاعدتا برای مسئولین بایستی شناخته شده باشد اهتمام شما کار را پیش می برد.

گفته بودم کار بسیجی بکنند (برای پدافند) عملا چه کرده اید بگوئید دنبال کنند کار به نتیجه برسد. (۸۵/۱۲/۶)

موارد مذکور برگرفته از بیانات مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا در ارتباط با ساماندهی و ایجاد یک

وقتی نمیدانید این عوامل برای شما ناشناخته است. گاهی انسان به آن عوامل نادانسته کمک میکند. این است که این بحث را برای ما جدی میکند.

۲/۳- تهدیدات دریانات فرمانده معظم کل قوا

دشمن را نتوان حقیر و بیچاره شمرد (۸۶/۱۰/۱۳)
 آیا وقتی که یک قدرت سیطره جو برای عقب نشانند روحی و روانی یک ملت و شکستن اعتماد به نفس او، اینطور ناکام میشود، آیا ساکت میماند؟
 جواب این است که نه، ساکت نمی ماند؛ دنبال راههای جدید میگردد؛ چون او دنبال راههای جدید میگردد، ما باید به فکر شیوههای جدید باشیم.
 ما باید محاسبه ی راههای جدید دشمن را بکنیم؛ بدانیم امکانات او، امکانات کمی نیست. من بارها گفته ام: دشمن را نتوان حقیر و بیچاره شمرد.

ما سیاست بازدارندگی را تأیید می کنیم
 درست هم هست!
 ولی اگر نخواهیم در این جا
 سیاست بازدارندگی را عمل کنیم
 حتماً نامدار موضع افتخار باشیم
 و البته موضع تسلیم و زبون
 موجب بار بار تکی نخواهد شد.
 و باید درک واقع موقعیت را نمود

سخنرانی در استان یزد (۸۶/۱۰/۱۳)
 من و شما، جوان این مملکت، دانشجوی این مملکت، مسئول این مملکت، استاد این مملکت باید بدانند که دشمن از چه راهی وارد خواهد شد؛ پیش بینی کند اگر پیش بینی کردید، آن وقت پدیدههایی که در جامعه پیش می آید، اینها را می شناسید.
 وقتی شما میدانید که فرضاً سیلی در راه است، یا طوفانی در راه است، پدیدههای پیش از حدوث سیل یا طوفان وقتی در زندگی شما اتفاق می افتد، این لحظات پیش از سیل یا طوفان را میشناسید و عاملش را میدانید.

سازمان پدافند غیرعامل کشور

◀ زامبردها

◀ بررسی محیط‌ها

◀ جهت گیری های کلان

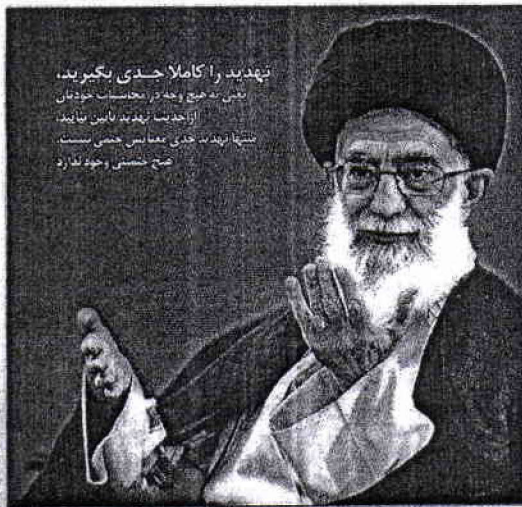
◀ مبانی و مستندات

◀ تالیفات

◀ مقدمه

بیانات مقام معظم رهبری در شهر ابرکوه یزد (۸۶/۱۰/۱۵)

- خوشبختانه ملت ما این احساس را هم دارند این زنده بودن، این باشناط بودن، اولین اثری که میگذارد این است که طراحان توطئه‌های جهانی را از اینکه بتوانند این ملت را شکست بدهند مأیوس میکنند.
- بهترین راه برای عقب‌نشاندن دشمن، اظهار آمادگی است.
- آن ملتی که آمادگی خود را، حضور خود را، عزم راسخ خود را در تمامی میدانها به نمایش میگذارد، دشمن را از نفوذ در خود و غلبه‌ی بر خود مأیوس میکند.
- در مقابل افکار جهانی و نگاههای جهانی، ملت ایران در هیچ مسئله‌ای، باید اظهار ضعف و عقب‌نشینی نکند.
- هرگونه انفعال در مقابل دشمن، دشمن را تشجیع میکند به اینکه توقع بیشتری را مطرح کند، یک قدم جلو بیاورد.

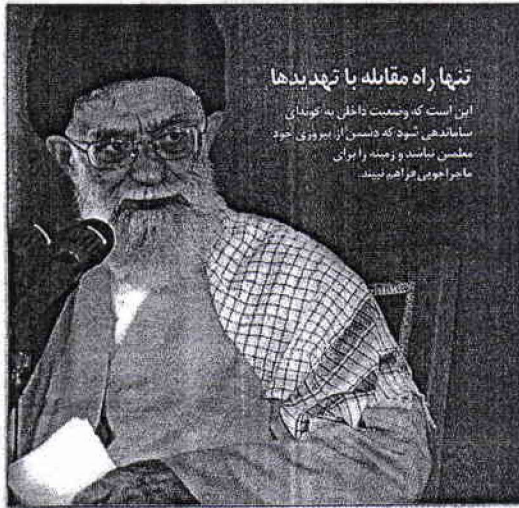

تهدید را کاملاً جدی بگیرید،
بسی به هیچ وجه در محاسبات خودمان
از جنبش نفوذی با این نباید
منتظر آمد. جدی عملی‌سختی
سختی‌شناسی وجود ندارد

بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام ۸۶/۶/۳۱

- ثالثاً، اینهایی که تهدید میکنند مقصودشان این است که تو دل مسئولان را خالی کنند؛ تو دل مردم را خالی کنند من عرض میکنم: تو دل کسی خالی نمیشود یا این حرفها؛ نه مسئولان، نه اتحاد ملت، ولی این اثر را دارد که مسئولان را به تقویت آمادگیها سوق میدهد؛ چون مسئولان وظیفه دارند احتمالات ضعیف را هم مورد نظر قرار بدهند
- من نگاه میکنم به سالهای گذشته - مثلاً سال ۷۵ یکی از سالهایی بود که تهدید نظامی در زمان کلینتون بشدت جدیت پیدا کرد - و می‌بینیم تهدیدها موجب شد مسئولان ما در بخشهای گوناگون فنی نظامی کارهای نو و جدیدی را انجام دادند؛ آمادگیهای بیشتری پیدا کردند. هر دفعه که تهدید بشود، یک آمادگی بیشتری به وجود می‌آید
- اثرش خالی کردن تو دل مردم و مسئولان نیست؛
- اما اثرش آماده‌سازی بیشتر کشور هست. بنابراین به ضرر ما تمام نمیشود.
- رابعاً، این تهدیدها نشان میدهد که لیبرال دموکراسی از لحاظ منطق دستش پکلی خالی است؛
- حالا با صدام که اینها مواجه می‌شدند میگفتند حمله‌ی نظامی کرده، درست هم میگفتند؛ به ایران حمله کرده بود، به کویت حمله کرده بود.

- البته تهدید میکنند تهدید اهمیتی ندارد. این را من به شما عرض بکنم؛
- اولاً، تهدید تازه‌ی ندارد؛ ما بعد از جنگ تا حالا - از سال ۶۷ تا حالا - مرتباً تهدید شدیم به حمله‌ی نظامی. اگر به حافظه‌تان مراجعه کنید، کسانی که در جریان‌ات هستند، میدانند
- بنده تقریباً بیش از همه تهدیدها را میدانم؛ چون گاهی اوقات یک چیزهایی به ما منتقل میشد که به دیگران هم منتقل نمیشد.
- دائماً ما تهدید داشتیم.
- نمیگوئیم این تهدیدها به طور قطع تحقق پیدا نخواهد کرد؛ ممکن هم است تحقق پیدا کند؛ بکنند؛ اثر این تهدیدها این است که ما را آماده‌تر میکند.
- ثانیاً، آن کسانی که تهدید میکنند، این را باید فهمیده باشند، حالا هم بفهمند؛ تهدید نظامی ایران و تعرض نظامی به ایران به صورت بزن و در رو، دیگر ممکن نیست. هر کس تعرضی بکند، بشدت عواقب آن تعرض دامنگیر او خواهد شد.

تنها راه مقابله با تهدیدها

این است که وضعت داخلی به گونه ای ساماندهی شود که دشمن از بیم روی خود مطمئن نباشد و زمینه را برای ماجرایی فراهم نبیند.

اما همه میدانند که جمهوری اسلامی به کسی حمله نکرده، انگیزه‌ی حمله به کسی را هم ندارد؛ اهل تعرض نیست.

• حضور جمهوری اسلامی، حضور منطقی است، حضور فکر است، حضور انگیزه‌ی معنوی است. اینها دستشان در این صحنه بکلی خالی است؛ نمیتوانند مقابله کنند.

• این مسئله نشاندهنده‌ی این است که دستگاه حکومتی و سیاسی برخاسته و چیده شده‌ی بر اساس لیبرال دموکراسی اینقدر دستش خالی است که مثل آدم بیسواد است که وقتی در مقابل یک آدم فاضل قرار میگیرد و او مجابش میکند، چاره‌ای ندارد جز اینکه از بازوهایش استفاده کند و مشتش را گره کند! خوب، پیداست هیچی ندارد؛ معلومات ندارد. این نشاندهنده‌ی تهیدستی اینهاست

تهدید دشمن در بیانات مقام معظم رهبری

(۸۶/۳/۳۱)

سابقه تهدید

- تازگی ندارد و ما پس از جنگ تا به حال مرتب تهدید شده ایم

هدف تهدید

- خالی کردن دل مردم و مسئولان کشور

علت تهدید

- خالی کردن دست لیبرال دموکراسی از منطق
- حضور جمهوری اسلامی حضور منطق، فکر و انگیزه معنوی است.

اثر تهدید

- سوق دادن مردم و مسئولین به تقویت آمادگیها
- مسئولین وظیفه دارند احتمالات ضعیف را هم در نظر بگیرند.

عواقب تهدید

- هر کس تعرضی بکند عواقب آن به شدت دامنگیرش خواهد شد

- تعرض نظامی به ایران به صورت بزن و در رو ممکن نیست!

توصیه در برابر تهدید

- تقویت آمادگی ها به خصوص که مسئله انتخابات هم مطرح است
- ۱- وسیله قرار دادن انتخابات برای افزایش قوت و اقتدار ملی.
- ۲- نا امید کردن دشمنان.
- ۳- عزت روزافزون اسلام.

نوع جنگ جدید

- تقابل دولتهای سلطه گر و وابسته باملتها
- در دنیا یک جنگ عظیم و چالش بزرگ برپاست. جنگ اراده ها، عزمها و سیاستها است.

توصیه در برابر تهدید

- شناخت دقیق از دشمن
- اهتمام کامل و پرهیز از سهل انگاریها.
- پرهیز از تکمیل پازل دشمن حتی با حرف.

ضد حمله به دشمن

- تجات از این دغدغه‌ها و مشکلات یک راه بیشتر ندارد و آن فکر کردن، اندیشیدن، ضد حمله فراهم کردن و دشمن را به ستوه آورده است.
- طراحان و برنامه‌ریزان اصلی در آمریکا، در این مقطع ماجراجویی را به عنوان سیاست اصلی و راهبردی خود انتخاب کرده‌اند و در هر نقطه‌ای که از پیروزی خود مطمئن باشند دست به ماجراجویی خواهند زد.
- لذا تنها راه مقابله با تهدیدها این است که وضعیت داخلی به گونه‌ای ساماندهی شود که دشمن از پیروزی خود مطمئن نباشد و زمینه را برای ماجراجویی فراهم نینماید.
- نظامی که حقیقتاً متکی به مردم است و مردم از آن دفاع می‌کنند در درون خودش مستحکم است.
- رخنه‌های گوناگونی که یک نظام را ضربه می‌زند بسته شده است و هیچ قدرتی نمی‌تواند این نظام را از بین ببرد.
- هرگونه عقب‌نشینی در مقابل دشمن مستکبر و زورگو باعث فشار بیشتر و تشویق او به تعرض و زیاده‌خواهی است.

لزوم آگاهی و شناخت دشمن

- افشای تهدیدات دشمنان، مشخص کردن دشمن اصلی و نفی دشمنان موهوم، از پیام‌های مورد نیاز افکار عمومی است.
- لزوم اطلاع از طرح کلی دشمن
- این که ما بتوانیم «طرح کلی دشمن در مورد خودمان را بدانیم»، بخشی از توان دفاعی ماست؛ به این مسئله توجه داشته باشید.
- ندانستن اینکه دشمن چه در سر دارد و چه می‌خواهد بکند، غفلتی است که ممکن است ما را از امکان برخورد و امکان دفاع محروم کند.

سازمان پادفئیرمال کشور

◀ (راهبردها)

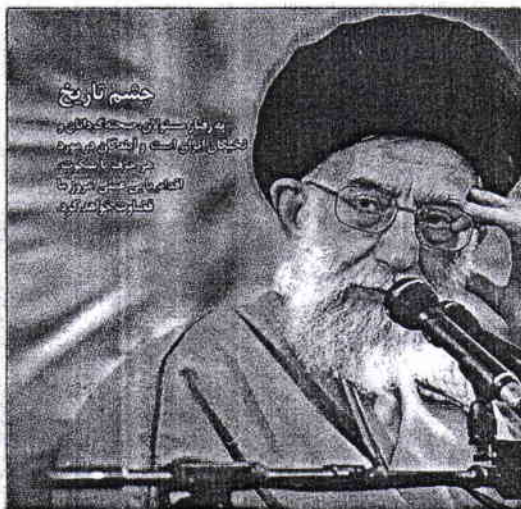
◀ (روایتن سمپلها ها)

◀ مهوت گیری های فنون

◀ مبانئ و مستندات

◀ کلیات

◀ مقدمه

• تنها چیزی که می تواند کشور ایران و نظام اسلامی را حفظ کند استحکام داخلی و عزم و جزم بر دفاع مشروع و منطقی است.

»» دفاع همه جانبه

• ملت و مسئولان نظام اسلامی از هیچ جنگی استقبال نمی کنند و اجتناب از جنگ را وظیفه خود می دانند اما در مقابل دشمن، متحد و یکپارچه از عزت و عظمت خود دفاع خواهند کرد.

»» پرهیز از غفلت

• نمی توان گفت که ایران قطعاً مورد حمله قرار خواهد گرفت اما باید تأکید کرد که تهدیدات موجود جدی است. وظایف تمامی مسئولان، نخبگان و تأثیرگذاران جامعه به گونه ای سنگین است که ما امروز حق نداریم یک اشتباه بکنیم.

• چشم تاریخ رفتار مسئولان، صحنه گردانان و نخبگان ایران است و آیندگان در مورد هر حرف یا سکوت، اقدام، یا بی عملی امروز ما قضاوت خواهد کرد.

سازمان پادفئیرمال کشور

۲/۴- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ۲/۵- قوانین موضوعه و مصوبات ابلاغی مراجع رسمی کشور

آئین نامه اجرایی بند ۱۱ ماده ۱۲۱ قانون برنامه چهارم توسعه (الزام دولت)

- تصویب پیش نویسی سیاستها، خط مشی های پدافند غیرعامل.
- ایجاد زمینه های مناسب فرهنگی به منظور تلقای آگاهی در خصوص پدافند غیرعامل.
- تصویب و ابلاغ ضوابط دستورالعملهای (عمومی و اختصاصی) در خصوص پدافند غیرعامل.
- تعیین مصادیق تأسیسات زیربنایی ساختمانهای حساس و شریانهای حساس و حیاتی.
- تصویب سطح بندی و اولویت بندی مراکز تحت پوشش با پیشنهاد دستگاه اجرایی.
- تصویب طرحهای پدافند غیرعامل و اعتبار مورد نیاز آن.
- بررسی و تأیید نتایج ارزیابی از اجرای طرحهای پدافند غیرعامل به منظور اجماع و بهینه سازی طرحها و روشها.
- ایجاد هماهنگی لازم در دستگاههای اجرایی.

- نظارت بر اجرای صحیح آئین نامه.
- بند پ تبصره ۱۷ قانون بودجه ۱۳۸۴ (تأمین اعتبار و روشها).
- آئین نامه اجرایی ماده ۴۳ قانون برنامه چهارم (مطالعه توجیهی).
- جایگاه پدافند غیرعامل در آمایش سرزمین
- استفاده از جغرافیا و عوارض طبیعی.
- پراکنندگی مناسب در پهنه سرزمین.
- انتخاب عرصه های ایمن به لحاظ سوانح طبیعی و غیرطبیعی.
- انتخاب مقیاس بهینه در استقرار جمعیت و فعالیت.
- کاهش آسیب پذیری در برابر تهدیدات و بهره مندی از پوشش دفاعی مناسب.

۲/۶- چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور

چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی، ابلاغی مقام معظم رهبری با اتکال به قدرت لایزال الهی و در پرتو ایمان و عزم ملی و کوشش برنامه‌ریزی شده و مدبرانه‌ی جمعی و در مسیر تحقق آرمانها و اصول قانون اساسی، در چشم‌انداز بیست ساله ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و موثر در روابط بین‌الملل. جامعه ایرانی در افق این چشم‌انداز چنین ویژگی‌هایی خواهد داشت:

- توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی، با تأکید بر مردم سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسانها و بهره‌مند از امنیت اجتماعی و قضایی
- برخوردار از دانش پیشرفته، توانا و تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی
- امن، مستقل، مقتدر با سامان دفاعی مبتنی بر بازدارندگی همه جانبه و پیوستگی مردم و حکومت

- برخوردار از سلامت رفاه و امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، فساد تبعیض و بهره‌مند از محیط زیست مطلوب
- فعال، مسئولیت پذیر، اینترگره مومن، رضایتمند برخوردار از وجدان کاری، انضباط، روحیه ی‌تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن
- دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه)، با تأکید بر جنبش نرم افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقای نسبی سطح در آمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل
- الهام بخش، فعال و موثر در جهان اسلام، با تحکیم الگوی مردم سالاری دینی، توسعه ی کارآمد جامعه اخلاقی، نواندیشی و پویایی فکری اجتماعی، تأثیرگذار بر همگرایی اسلامی و منطقه‌ای براساس تعالیم اسلامی و اندیشه‌های امام خمینی (ره)
- دارای تعامل سازنده و موثر با جهان براساس اصول عزت، حکمت و مصلحت

۲/۷- سیاست های کلی دفاعی مصوب مجمع

تشخیص مصلحت نظام

۱. تقویت توانمندی دفاعی

• روزآمد نمودن سازمان

• سلاح و تجهیزات

• ساختار آموزشی

• بهینه کردن سیستم های اصلی

• پاسخ گویی سریع قاطع و غیر قابل

پیش بینی

• بهینه نمودن نظام آموزشی

• توسعه کمی و کیفی بسیج

• تقویت سیستم دفاعی

• امنیت مرزهای زمینی

• تقویت و توسعه سیستم پدافند هوایی

• توسعه توانمندی های دریایی

• حذف و ادغام سازمان های موازی

• کسب برتری نظامی

۲. ایجاد توازن قوا

• استفاده از فناوری های پیشرفته

• شکل دهی همکاری های امنیتی با

کشورهای همسایه

• شکل دهی قراردادهای پیمان ها و

کنوانسیون های منطقه ای

• عضویت در پیمان های همکاری های

نظامی منطقه ای

۳. افزایش قدرت بازدارندگی در برابر اسرائیل

• تقویت سیستم اطلاعاتی

• عملیات روانی

۴. بازدارندگی تهدیدات نظامی جهانی

• افزایش توان پایداری

• توسعه منابع نبرد نامتقارن

• استفاده از فناوری های قابل دستیابی

• توان جنگ روانی

• نمایش قدرت و اراده عمل

۵. تحصیل آمادگی برای ابتکار عمل

• تقویت سیستم اطلاعات امنیتی

دفاعی

• شناسایی منابع و منافع دشمن

• کسب آمادگی ضربه زدن ابتکاری و

غیر متعارف

سازمان پدافند غیرعامل کشور

◀ زامبردها

◀ بررسی محیط‌ها

◀ جهت‌گیری‌های کلان

◀ مبانی و مستندات

◀ کلیات

◀ مقدمه

۸. سازماندهی نیروهای مسلح

- سازماندهی و حفظ

وحدت

اقتدار

انضباط

انسجام

- جاذبه و بهبود معیشت و منزلت

- توسعه و تحول نظام آموزشی

- تحرک و سرعت عمل

- اصلاح سیستم‌ها روش‌ها و حلقه آموزشی‌ها

- بهینه‌سازی سیستم مدیریت

۹. تقویت بسیج

- امنیت و توسعه انضباط اجتماعی

- جذب آموزش و انسجام و آمادگی

رزمی

- افزایش توان سازمانی

فراخوانی

ارتقای پشتیبانی

- تعمیر ارتش بیست میلیونی در ساختار

اداری نظام

- تحقیق طراحی و توسعه

- فرهنگ‌سازی و آگاه‌سازی مردم

۶. حفاظت از منافع حیاتی

- توسعه نفوذ فرهنگی و اطلاعاتی

- توسعه ناوگان دریایی

۷. تجهیز نیروهای مسلح

- سیستم پیشرفته موشکی

- سیستم پیشرفته پدافند هوایی

- سیستم پیشرفته دریایی

- سیستم پیشرفته هوایی

- توسعه سرمایه‌گذاری

الکترونیک

ارتباطات

اطلاعات

مخابرات امن

جنگ الکترونیک و اطلاعات

- سیستم یکپارچه فرماندهی و کنترل

- توسعه هوشمندی در تسلیحات

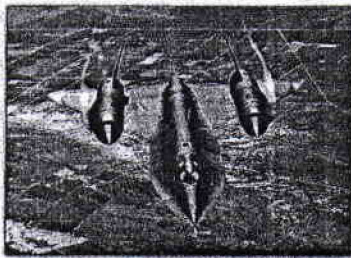

۱۰. پدافند غیر عامل

- سیستم یکپارچه پدافند عامل کشور
- آمایش سرزمینی
- تقویت پدافند غیر عامل

۱۱. طرح جامع آمادگی‌های لازم

- تعیین وظایف هر یک از سازمان‌های دولتی
- مدیریت جنگ و بحران
- فراخوان بسیج و احتیاط
- دومنظوره سازی واحدها
- طراحی و اجرای رزمایش‌ها

۱۲. ارتقای توان کیفی و کمی صنایع نظامی و

صنایع مکمل

- تقویت توسعه و نوسازی صنعت
- بالا بردن توان کمی و کیفی صنعت

۱۳. تأمین نیازهای مالی

- تأمین اعتبارات مورد نیاز

۲/۸- سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه ج.ا.ایران

- سازماندهی و بسیج امکانات و ظرفیت‌های کشور در جهت افزایش سهم کشور در تولیدات علمی جهان.
- کسب فناوری، به ویژه فناوری‌های نو، شامل ریزفناوری و فناوری‌های زیستی، اطلاعات و ارتباطات، زیست‌محیطی، هوافضا، و هسته‌ای
- اصلاح نظام آموزشی کشور شامل: آموزش و پرورش، آموزش فنی و حرفه‌ای، آموزش عالی و کارآمد کردن آن برای تأمین منابع انسانی مورد نیاز در جهت تحقق چشم‌انداز.
- ایجاد محیط و ساختار مناسب حقوقی، قضائی و اداری برای تحقق اهداف چشم‌انداز.
- اصلاح نظام اداری و قضائی در جهت افزایش تحرک و کارایی، بهبود خدمت‌رسانی به مردم، تأمین کرامت و معیشت کارکنان، به کارگیری مدیران، قضات لایق و امین و تأمین شغلی آنان، حذف یا ادغام مدیریت‌های موازی، تأکید بر تمرکززدایی در حوزه‌های اداری و اجرائی، پیشگیری از فساد اداری و مبارزه با آن و تنظیم قوانین مورد نیاز.
- تقویت امنیت و اقتدار ملی با تأکید بر رشد علمی و فناوری، مشارکت و ثبات سیاسی، ایجاد تعادل میان مناطق مختلف کشور، وحدت و هویت

- تقویت وجدان کاری و انضباط اجتماعی و روحیه کار و ابتکار، کارآفرینی، درستکاری، قناعت، و اهتمام به ارتقای کیفیت تولید
- فرهنگ‌سازی برای استفاده از تولیدات داخلی، افزایش تولید و صادرات کالا و خدمات
- ایجاد انگیزه و عزم ملی برای دستیابی به اهداف مورد نظر در افق چشم‌انداز
- تقویت وحدت و هویت ملی مبتنی بر اسلام و انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی و آگاهی کافی درباره تاریخ ایران، فرهنگ تمدن و هنر ایرانی-اسلامی و اهتمام جدی به زبان فارسی
- تعمیق روحیه دشمن‌شناسی و شناخت ترفندها و توطئه‌های دشمنان علیه انقلاب اسلامی و منافع ملی، ترویج روحیه ظلم‌ستیزی و مخالفت با سلطه‌گری استکبار جهانی
- سالم‌سازی فضای فرهنگی، رشد آگاهی‌ها و فضایل اخلاقی و اهتمام به معروف و نهی از منکر
- اطلاع‌رسانی مناسب برای تحقق ویژگی‌های مورد نظر در افق چشم‌انداز
- مقابله با تهاجم فرهنگی

نظامی و توجه جدی در تخصیص منابع به وظایف مربوط به اعمال حاکمیت دولت.

- تلاش برای دستیابی به اقتصاد متنوع و متکی بر منابع دانش و آگاهی، سرمایه انسانی و فناوری نوین.
- اهتمام به نظم و انضباط مالی و بودجه‌ای و تعادل بین منابع و مصارف دولت.

ملی، قدرت اقتصادی و دفاعی و ارتقای جایگاه جهانی ایران.

- تقویت و کارآمد کردن نظام بازرسی و نظارت.
- اصلاح قوانین و مقررات در جهت رفع تداخل میان وظایف نهادهای نظارت و بازرسی
- اولویت دادن به اینترگران انقلاب اسلامی در عرضه منابع مالی و فرصت‌ها و امکانات و مسئولیت‌های دولتی در صحنه‌های مختلف فرهنگی و اقتصادی

• ارتقای توان دفاعی نیروهای مسلح برای بازدارندگی، ابتکار عمل و مقابله موثر در برابر تهدیدها و حفاظت از منابع ملی و انقلاب اسلامی و منابع حیاتی کشور.

• توجه ویژه به حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و انقلاب یا تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین.

• تقویت و توسعه و نوسازی صنایع دفاعی کشور با تاکید بر گسترش تحقیقات و سرعت دادن به انتقال فناوری‌های پیشرفته.

• توسعه نظم و امنیت عمومی و پیشگیری و مقابله با جرائم و مناسد اجتماعی و امنیتی از طریق تقویت و هماهنگی دستگاه‌های قضائی، امنیتی و

۲/۹- سیاست های کلی برنامه پنجساله پنجم توسعه کشور، ابلاغی مقام معظم رهبری

۴۴- تحکیم و ارتقاء امنیت پایدار، فراگیر و تضمین کننده اهداف و منافع ملی با تأکید بر:
۱- ۴۴- تقویت نقش مردم و اطلاعات مردمی در پیشگیری از تحرکات ضد امنیتی.

۲- ۴۴- تقویت و تعامل مؤثر دستگاه های اطلاعاتی، انتظامی و قضایی و هماهنگی بین آنها برای تأمین اشراف اطلاعاتی و مقابله با هر نوع اختلال در امنیت عمومی، اقتصادی و اجتماعی و مقابله با تهدیدهای نرم.

۳- ۴۴- ایجاد سامانه یکپارچه نرم افزاری اطلاعاتی، ارتقاء سطح حفاظت از اطلاعات رایانه ای، توسعه علوم و فناوری های مرتبط یا حفظ امنیت سامانه های اطلاعاتی و ارتباطی به منظور صیانت از فضای تبادل اطلاعات، تقویت فنی برای مقابله

با تخلفات در فضاهای رایانه ای و

صیانت از حریم فردی و عمومی.
۴- ۴۴- تقویت زیر ساخت های انسجام و همبستگی ملی برای پیشگیری و مقابله با عوامل بروز گسست های هویتی، اجتماعی، فرهنگی و اعتقادی.

۴۵- ارتقاء توانمندی های دفاعی و قدرت بازدارندگی به منظور دفاع از حاکمیت، تمامیت ارضی، منافع و امنیت ملی و مقابله مؤثر با تهدیدهای خارجی و ایجاد توازن منطقه ای با تأکید بر:

۱- ۴۵- کسب دانش و فناوری های نو و نرم افزارهای پیشرفته دفاعی و نوسازی و بازسازی صنایع دفاعی، افزایش ضریب خودکفایی با توسعه تحقیقات و بهره مندی از همه ظرفیت های صنعتی کشور.

۲- ۴۵- اهتمام به حضور نیروهای مردمی در امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفان.

۳- ۴۵- گسترش پدافند غیرعامل

در دست اجراء بر اساس اولویت بندی و امکانات حداکثر تا پایان برنامه ششم و تأمین اعتبار مورد نیاز توسط دولت.

۵. تهیه طرح جامع پدافند غیرعامل در برابر سلاح های غیرمتعارف نظیر هسته ای، میکروبی و شیمیائی

۶. دو یا چندمنظوره کردن برخی از مستحدثات، تأسیسات و شبکه های ارتباطی و مواصلاتی (با نظر نهاد مسئول در بند ۱۳) در جهت بهره گیری پدافندی از آنها به ویژه در مناطق مرزی و حساس کشور.

۷. فرهنگ سازی و آموزش عمومی در زمینه بکارگیری اصول و ضوابط پدافند غیرعامل در بخش دولتی و غیردولتی، پیش بینی آموزش های متناسب در سطح عمومی و عالی و توسعه تحقیقات در زمینه پدافند غیرعامل.

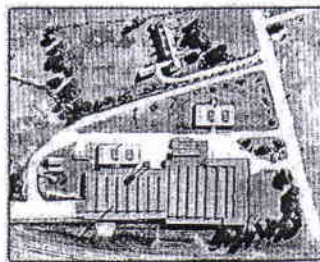
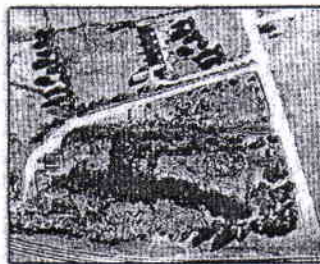
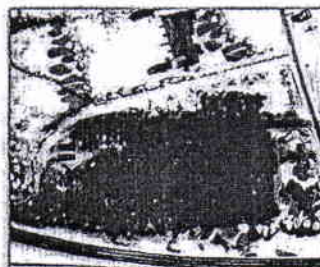
۲/۱۰- سیاست های کلی پیشنهادی درخصوص پدافند غیرعامل مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام مصوب مورخ ۵/۲۷، ۶/۳۱، ۷/۱۴ و ۱۳۸۶/۸/۱۲

۱. تأکید بر پدافند غیرعامل که عبارت است از مجموعه اقدامات غیرمسلحانه که موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب پذیری، تداوم فعالیت های ضروری، ارتقاء پایداری ملی و تسهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدات و اقدامات نظامی دشمن می گردد.

۲. رعایت اصول و ضوابط پدافند غیرعامل از قبیل انتخاب عرصه ایمن، پراکنده سازی یا تجمع حسب مورد، حساسیت زدائی، اختفاء، استتار، فریب دشمن و ایمن سازی نسبت به مراکز جمعیتی و حائز اهمیت بویژه در طرح های آمایش سرزمینی و طرح های توسعه آینده کشور.

۳. طبقه بندی مراکز، اماکن و تأسیسات حائز اهمیت به حیاتی، حساس و مهم و تجدیدنظر در این طبقه بندی در صورت لزوم.

۴. تهیه و اجرای طرح های پدافند غیرعامل (با رعایت اصل هزینه- فایده) در مورد مراکز، اماکن و تأسیسات حائز اهمیت نظامی و غیرنظامی موجود و

۸. رعایت طبقه‌بندی اطلاعات طرح‌های پدافند غیرعامل.
۹. ممانعت از ایجاد تأسیسات پرخطر در مراکز جمعیتی و خروج این گونه تأسیسات از شهرها و پیش‌بینی تمهیدات ایمنی برای آن دسته از تأسیساتی که وجود آنها الزامی است و ممانعت از ایجاد مراکز جمعیتی در کنار تأسیسات پرخطر یا تعریف حریم آنها.
۱۰. حمایت لازم از توسعه فناوری و صنایع مرتبط با پدافند غیرعامل با تأکید بر طراحی و تولید داخلی.
۱۱. اصول و ضوابط مقابله با تهدیدات نرم‌افزاری و الکترونیکی و سایر تهدیدات جدید دشمن به منظور حفظ و صیانت شبکه‌های اطلاع‌رسانی، مخابراتی و رایانه‌ای.
۱۲. تعیین یا ایجاد نهادی در دولت برای تدوین، طراحی، برنامه‌ریزی و تهیه ضوابط، استانداردها و آیین‌نامه‌های پدافند غیرعامل و پیشنهاد به مراجع ذیصلاح برای تصویب و نظارت بر اعمال آنها.
۱۳. پیش‌بینی ساز و کار لازم برای تهیه طرح‌های مشترک ایمن‌سازی و ایجاد هماهنگی در سایر طرح‌ها و برنامه‌ها و مدیریت نهادهای مسئول در دو حوزه پدافند غیرعامل و حوادث غیرمترقبه در جهت هم‌افزایی و کاهش هزینه‌ها.

جهت گیری های کلان

• اداره امور مردم و تداوم خدمات در شرایط جنگ و تسهیل کننده و استمرار بخش خدمات عمومی در شرایط تهدید دشمن.

• تعامل سازنده و پیش برنده با بخش های کشوری و لشکری در خصوص اعمال تدابیر دفاعی امنیتی و نهادسازی دکترین پدافند غیرعامل مدیریت بحران و دفاع غیرنظامی و نظارت و حصول اطمینان از اجرا.

• بررسی شناخت محیط و تدوین راهبردها، سیاست ها، خط مشی ها و ضوابط و دستورالعمل های عمومی و تخصصی در زمینه پدافند غیرعامل و نظارت بر اجرای آن مدیریت بحران ناشی از جنگ.

• برآورد تهدیدات و احصای آسیب پذیری های زیرساخت های کشور.

۳/۳- بیانیه مأموریت

دفاع غیرعامل مکمل دفاع عامل، صلح آمیزترین و اثر بخش ترین روش دفاعی است که کاهش آسیب پذیری زیرساخت های ملی و مراکز حیاتی، حساس و مهم و پایداری ملی را بنیال دارد.

پدافند غیرعامل از طریق توسعه ظرفیت های دفاعی و ارتقاء آستانه تحمل عمومی، ضمن افزایش توان بازدارندگی

۳/۱- رسالت

حفظ و پایدارسازی و کاهش آسیب پذیری زیرساخت های کشور، حفاظت از مردم، استمرار خدمات ضروری دستگاه ها در برابر تهدیدات خارجی.

۳/۲- مأموریت

• کاهش آسیب پذیری و افزایش ایمنی زیرساخت های ملی و مراکز حیاتی، حساس و مهم کشور در مقابل تهدیدات خارجی و با تأکید بر ایجاد عزم ملی و باور عمومی جامع از طریق فرهنگ سازی، سیاست گذاری، طرح ریزی، برنامه ریزی راهبردی، تدوین ضوابط، دستورالعمل های تخصصی، افزایش آستانه تحمل ملی در برابر تهدیدات و افزایش هزینه تهاجم دشمن با قابلیت هدایت بخش های کشوری و لشکری در جهت رعایت اصول پدافند غیرعامل و نظارت بر اجرای آن.

سازمان پدافند غیرعامل کشور

ملی و مقاومت مردمی، با افزایش هزینه تهاجم، تردید اساسی را در اراده تهاجمی دشمن ایجاد می نماید. بر این اساس سازمان پدافند غیرعامل کشور بعنوان عالی ترین مرجع سیاستگذاری و تعیین کننده خطمشی های دفاع غیرعامل و دفاع غیرنظامی و مدیریت بحران در شرایط جنگ کشور مصمم است به تأسی از فرامین و تدابیر رهبر معظم انقلاب و فرمانده کل قوا و با اتکاء بر خناوند متعال در پرتو تعالیم و ارزش های حیات بخش اسلام ناب محمدی (ص) اهتمام ویژه خود را در خصوص محورهای زیر یکار بندد و آن ها را سرلوحه امور خود قرار دهد:

۱- آسیب ناپذیر سازی زیر ساخت های حیاتی و کاهش آسیب پذیری زیرساخت ها، حساس و مهم کشور در برابر تهدیدات دشمن.

۲- افزایش ضریب امنیت ملی و قدرت بازدارندگی ملی و ارتقاء آستانه تحمل ملی در برابر تهدید.

۳- ارتقاء عزم ملی، باور و فرهنگ عمومی و سازمانی در خصوص رعایت اصول پدافند غیرعامل و مدیریت بحران.

۴- تولید دانش بومی و توسعه و بهبود نظام مدیریت دانش بومی پدافند غیرعامل کشور و بهره گیری

از فن آوری های مناسب و روز آمد و آینده پژوهی در خصوص دفاع غیرعامل.

۵- کاهش آسیب پذیری زیر ساخت ها در ارتباط با تهدیدات نرم با تاکید بر سایر فضای مجازی رایانه و تجارت الکترونیک و..

۶- آماده سازی جامعه در برابر تهدیدات نامتعارف (NBC).

۷- ایجاد ایمنی و حفاظت برای آحاد مردم با اقدامات پدافند غیرعامل.

۸- تداوم خدمات ضروری کشور، استان، شهر و دستگاه های در شرایط جنگ.

۹- اداره و مدیریت بحران صحنه حادثه (جنگ) در شهرها، استان ها، دستگاه ها (جستجو، امداد، نجات، درمان، انتقال و..)

۱۰- اداره و سازماندهی و یکارگیری مردم با روش های دفاع غیرنظامی و مردم یاری در شرایط جنگ و ارائه الگوی جامعه آماده.

۱۱- نهادینه سازی ملاحظات فنی و پدافند غیرعامل در بستر طرح های ملی و استانی کشور در دست مطالعه.

۱۲- آموزش عمومی آحاد مردم و تمرین و مانور برای کسب حداکثر آمادگی.

۳/۴- چشم انداز

سازمان پدافند غیر عامل کشور با تکیه بر فرامین و تدابیر رهبر معظم انقلاب و فرمانده کل قوا و به پشتوانه قوانین و مقررات موضوعه بر پایه عزم ملی و باور عمومی مسئولین و آحاد مردم تلاش مجدانه خویش را در اعمال تدبیر دفاع غیرعامل و حاکمیت اصول آن در زیرساخت‌های اساسی جامعه به ثمر رسانده و کشور را در افق پنج ساله در بعد پدافند غیرعامل واجد ویژگی‌های زیر خواهد نمود:

۱- دارای عزم ملی و باور عمومی در مسئولین و مردم نسبت به رعایت اصول پدافند غیرعامل و دارای جامعه ای آماده در برابر انواع تهدیدات.

۲- توانمند در تأمین حداکثر ایمنی و پایداری و به حداقل رساندن آسیب‌پذیری زیرساخت‌های مرتبط در مقابل تهدیدات دشمن.

۳- قادر به ایفای نقش اساسی در حراست و حفظ استقلال، تمامیت ارضی و سرمایه‌های ملی در چرخه نظام دفاعی امنیتی کشور.

۴- توانمند در تأمین حداکثر ایمنی و پایداری زیرساخت‌های مرتبط با مردم در مقابل تهدیدات دشمن.
۵- دارای زیرساخت‌ها، نظام خدمات رسانی امن در برابر تهدیدات.

۶- برخوردار از آمایش سرزمینی مناسب و متنکی به ویژگی‌های جغرافیایی، جمعیتی، فرهنگی و اصول دفاع غیرعامل در حوزه‌های مختلف با رعایت توزیع و پراکنندگی موزون سرمایه‌ها و فعالیت‌ها در عرصه ایمن جغرافیا.

۷- دارای پشتوانه فرهنگی، حقوقی و قانونی جامع در سطح کشور با قابلیت تأمین و اجرای الزامات و ضوابط مربوط

۸- برخوردار از نظام یکپارچه هماهنگ و کارآمد پدافند غیرعامل کشور با قابلیت تعامل سازنده و پیشبرنده با دولت، نیروهای مسلح و مردم در زمینه اعمال تدابیر دفاعی امنیتی در بخش‌های مختلف.

۹- برخوردار از نظام بهینه شده، توسعه یافته و توانمند مدیریت بحران ناشی از جنگ و دفاع غیرنظامی با مشارکت مردم.

۱۰- برخوردار از نظام توسعه یافته و امن توسعه ملی با ملاحظات پدافند غیرعامل

دانشگاه پدافند غیرعامل کشور

- ۱۱- دست یافته به نظام جامع (فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، علمی، آموزشی، فنی، مهندسی و ...) در حوزه های مختلف پدافند غیرعامل.
- ۱۲- برخوردار از نظام تولید مدیریت دانش و فناوری بومی پدافند غیرعامل توسعه یافته و نهادینه شده با تأثیر بازدارندگی بالا و با موقعیت ممتاز در سطح منطقه.
- ۱۳- دارای قابلیت بهره مندی از توانایی ها و ظرفیت های نیروهای داوطلب مردمی و بسیج برای پدافند غیرعامل و مدیریت بحران ناشی از جنگ و دفاع غیرنظامی.
- ۳/۵- اصول پدافند غیرعامل
- اصول پدافند غیر عامل مجموعه اقدامات بنیادی و زیربنایی است که در صورت به کارگیری می توان به اهداف پدافند غیر عامل از قبیل تقلیل خسارات و صدمات، کاهش قابلیت و توانایی سامانه های شناسایی اهداف، هدف یابی و دقت هدف گیری تسلیحات آفندی دشمن و تحمیل هزینه بیشتر به وی نائل گردید. اصول عمده پدافند غیر عامل عبارتند از:
- ۱- انتخاب عرصه های ایمن در جغرافیای کشور.
- ۲- تعیین مقیاس بهینه استقرار جمعیت و فعالیت در فضا.
- ۳- پراکندگی در توزیع عملکردها متناسب با تهدیدات و جغرافیا.
- ۴- انتخاب مقیاس بهینه از پراکندگی و توجیه اقتصادی پروژه.
- ۵- کوچک سازی و ارزان سازی و ابتکار در پدافند غیرعامل.
- ۶- موازی سازی سیستم های پشتیبانی وابسته.
- ۷- مقاوم سازی، استحکامات و ایمن سازی سازه های حیاتی
- ۸- مکان یابی استقرار عملکردها.
- ۹- مدیریت بحران دفاعی در صحنه ها.
- ۱۰- استتار و نامرئی سازی.
- ۱۱- کور کردن سیستم اطلاعاتی دشمن.
- ۱۲- اختفاء با استفاده از عوارض طبیعی.
- ۱۳- پوشش در همه زمینه ها.
- ۱۴- فریب، ابتکار عمل و تنوع در کلیه اقدامات.
- ۱۵- حفاظت اطلاعات سیستم های حیاتی و مهم.
- ۱۶- تولید سازه های دو منظوره (موانع).

۳/۶- اهداف پدافند غیرعامل

- ۱- ارتقاء بازدارندگی مؤثر و کسب امنیت پایدار در توسعه کشور در برابر تهدیدات.
- ۲- تولید علم و دانش، فرهنگ سازی و تبدیل آن به معارف و باور عمومی.
- ۳- ارتقاء دانش و نظام مدیریتی کارا و اثربخش خاص شرایط بحران.
- ۴- کاهش مجموعه آسیب پذیری های کشور و به حداقل رساندن تأثیر تهدیدات دشمن و افزایش هزینه تهاجم.
- ۵- تکمیل چرخه دفاعی کشور و تعامل مثبت با دفاع عامل و پدافند غیر عامل.
- ۶- دستیابی به زیرساخت های حیاتی امن و زیرساخت های حساس با حداقل آسیب پذیری در برابر تهدیدات.
- ۷- دستیابی به ساختار و عملیات تداوم خدمات ملی، استانی، شهری و دستگاهی و مدیریت صحنه بحرانی و دفاع غیرنظامی در شرایط بحران ناشی از جنگ.
- ۸- ارتقاء آستانه تحمل ملی در برابر تهدیدات و بالا بردن قابلیت بقاء و حفظ کشور در شرایط تهدید و بحران.
- ۹- ارتقاء بهره مندی از ظرفیت ها و توانمندی های نیروهای داوطلب مردمی و بسیجی در همه حوزه ها و عرصه ها.
- ۱۰- دستیابی به پایداری امنیت کشور و ایمن سازی زیرساخت ها در برابر تهدیدات ترم با استفاده از رویکردهای پدافند غیرعامل نرم.

مؤسسه عالی دفاع و امنیت ملی

بررسی محیط ها

الف/ بررسی محیط داخلی

۴/۱- نقاط قوت (Strength points)

- ۱- برخورداری از حمایت‌ها و تأکيدات مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا و سطوح عالی کشور
  - ۲- قابلیت برقراری ارتباط و ایجاد تعامل مثبت با دولت، مجلس و سایر نهادهای قانونگذاری و برنامه‌ریزی به منظور به تصویب رساندن سیاست‌ها، قوانین و مقررات.
  - ۳- بهره‌مندی از ساز و کار مناسب برای توسعه فرهنگ و باور پدافند غیرعامل در سطح ملی.
  - ۴- قابلیت برقراری ارتباط با مراکز علمی، پژوهشی و آموزشی و امکان بسیج و استفاده از تمام ظرفیت‌ها.
  - ۵- بهره‌مندی از ردیف اعتباری مصوب برای فعالیت‌های پدافند غیرعامل.
  - ۶- بهره‌مندی از اختیارات قانونی بر اساس مقررات و قوانین مصوب.
  - ۷- تدوین و تصویب سیاست‌های کلی و برنامه‌های پدافند غیرعامل کشور در هر یک از دستگاه‌های اجرایی.
- ۸- برخوردار از نیروی انسانی متخصص، دارای تجربه دفاع مقدس، مؤمن و متعهد به آرمان‌های جمهوری اسلامی ایران در دستگاه‌های کشور.
  - ۹- بهره‌مند از نظام بررسی و تحلیل محیطی نسبتاً مناسب از تهدیدات و محیط ملی.
  - ۱۰- امکان استفاده از ظرفیت بسیج و نیروهای داوطلب و ساختار شبکه دولت در عرصه‌های دفاع غیرعامل و دفاع غیرنظامی
  - ۱۱- هم سو بودن پدافند غیرعامل با آموزه‌ها، ارزش‌ها و باورهای دینی.
  - ۱۲- بهره‌مندی از ساختار سامان یافته و معماری ذهنی مبتنی بر خبرگی در حوزه مدیریت کلان (بلوغ نسبی ساز و کار و ساختار پدافند غیرعامل).
  - ۱۳- وجود درک نسبی از تهدیدات و اهمیت و ضرورت پدافند غیرعامل در مدیران عالی و میانی کشور.
  - ۱۴- تحرک مجموعه‌های تخصصی در بخش‌های خصوصی و دولتی به منظور تأمین ظرفیت‌های تخصصی پشتیبان (مشاوران، طراحان، محققان، تولید کنندگان و ...).

سازمان پدافند غیرعامل کشور

امروز اهمیت پدافند غیرعامل
قاعدا تا برای مسئولین
بایستی شناخته شده باشد:
اهتمام شما کار را پیش می برد.

انسان پژوهی و راهبردی

← (اعتماد)

← بررسی محیط‌ها

← موت‌گویی‌های کلان

← میانه و مستندات

← کلیات

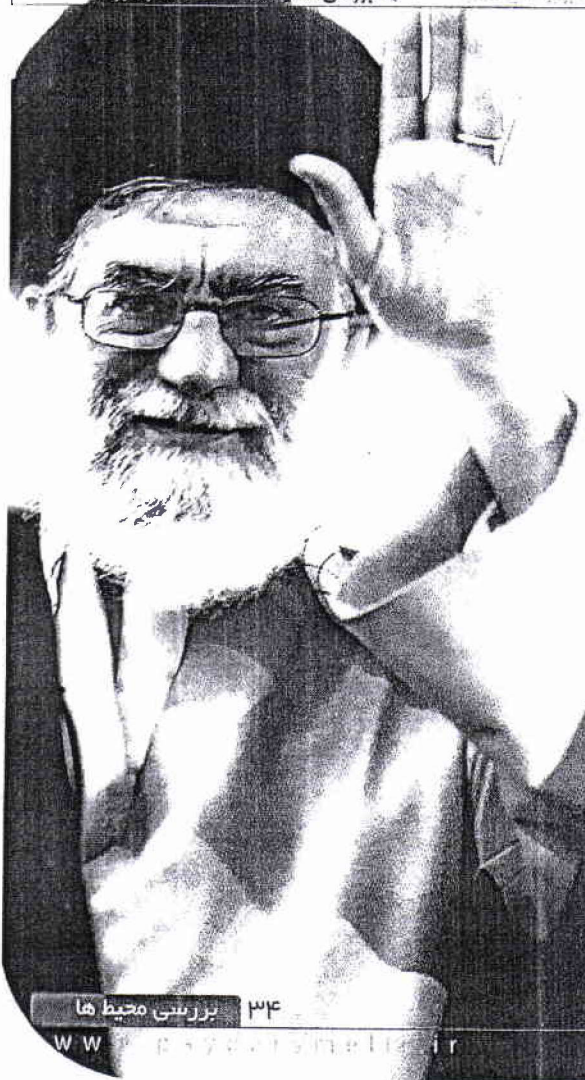
← مقدمه

ب/ بررسی بررسی محیط‌های خارجی

۵/۱- فرصت‌ها Opportunity

- ۱- تدابیر و فرامین و حمایت‌های مقام معظم رهبری، در مورد پدافند غیر عامل.
- ۲- برخورداری از سرزمین پهناور متبرک به وجود امام رضا (ع).
- ۳- برخورداری از شرایط ژئوپلیتیک خاص کشور در منطقه.
- ۴- وجود ظرفیت علمی تکنولوژی وضعیتی بالقوه به خصوص پدافند غیرعامل در کشور.
- ۵- وجود همگرایی مناسب بین مدیریت کلان کشور.
- ۶- تهدیدات آمریکا علیه ایران بر جلب حمایت دولت در امر پدافند غیرعامل.
- ۷- امکان هم پیمانی و اشتراک منافع با همسایگان و کشورهای منطقه و فرامنطقه‌ای.
- ۸- بهره مندی از سرزمین پهناور و وسیع با جغرافیای مناسب.
- ۹- وابستگی آمریکا به تکنولوژی و آسیب پذیری آن.
- ۱۰- وابستگی جدی دشمن به فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی.
- ۱۱- امکان کشف و ارزیابی ظرفیت‌های عملیاتی دشمن در محیط واقعی عراق و افغانستان.
- ۱۲- ضعف دشمن در پردازش و تحلیل واقعیت‌ها و توانمندی‌های داخل کشور.
- ۱۳- امکان ایجاد وابستگی زیرساخت‌های کشورهای همسایه به زیرساخت‌های تأثیرگذار در داخل کشور و سرمایه‌های خارجی در کشور.
- ۱۴- پایین بودن آستانه تحمل دشمن در مقابل افزایش هزینه، زمان و تلفات.
- ۱۵- امکان کسب فناوری و دانش از محیط بین المللی.

مؤسسه پژوهش‌های راهبردی و استراتژیک

۵/۴- تهدیدات Threats

از نگاه مقام معظم رهبری

تهدید را کاملا جدی بگیرید، یعنی به هیچ وجه در محاسبات خودتان از جدیت تهدید پائین نیایید، منتهی تهدید جدی معنایش حتمی نیست، هیچ حتمیتی وجود ندارد.

ممکن است رفتار ما آن (تهدید) را تشدید و تسریع کند و طرف را تشویق کند، و بالعکس ممکن است آن را تأخیر بیاندازد یا منتهی سازد؛ اما در جدی بودنش تردید نباید کرد.

تهدید امریکا جدی است.

من توصیه نمی کنم که توان دشمن را غافلانه ندیده بگیرید، اما توصیه هم نمی کنم که توان دشمن را کودکانه، خیلی بزرگ تر از آن هم هست نگیریم و نبینیم؛ بفهمیم که دشمن چه دارد و چه کار می کند.

ما از هیچ جنگی استقبال نمی کنیم، این را همه بدانند. اجتناب از جنگ را وظیفه خودمان بدانیم.

سازمان پدافند غیرعامل کشور

راهبردهای اصلی پدافند غیرعامل

- ۸- توسعه فرهنگی و ارتقاء یاور مدیران و مردم و تقویت عزم و اقتدار ملی نسبت به تأثیر پدافند غیرعامل در کاهش آسیب پذیری ها یا استفاده از کل ظرفیت های ملی.
- ۹- تکوین و نهادینه نمودن طرح جامع مدیریت بحران و دفاع غیرنظامی کشور در شرایط جنگی.
- ۱۰- توسعه شاخص های امنیت ایمنی و پایداری در برابر تهدید در شبکه های اطلاعاتی و ارتباطی با گرایش به فناوری های بومی و ملی.
- ۱۱- ایمن سازی و پایداری و موازی سازی امکان جایگزینی انرژی های زیر ساخت های حیاتی.
- ۱۲- کاهش آسیب پذیری های استان ها در برابر تهدیدات و ایجاد پایداری و قابلیت بقا و مدیریت بهینه و اداره امور مردم در شرایط تهدید بصورت خودکفا از مرکز.
- ۱۳- ساماندهی و ایجاد ساز و کار مناسب برای استفاده حداکثری از توانایی ها و قابلیت های نیروهای داوطلب مردمی.
- ۱۴- بسیج در تمامی ابعاد و عرصه های پدافند غیرعامل.
- ۱۴- حفظ اشراف اطلاعاتی و پایش مستمر تهدیدات و آسیب پذیری ها بر زیرساخت های ملی.
- ۱۵- حفاظت و امنیت طرح های پدافند غیرعامل و محروم سازی دشمن در کسب اطلاعات از زیرساخت های طبقه بندی شده کشور با تدوین آیین نامه های حفاظتی متناسب با تهدیدات و توسعه و فرهنگ سازی آن.

- ۱- تعامل مستمر و فراگیر با سازمان های سیاستگذار، قانونگذار و اجرایی و ایجاد ساز و کارهای مناسب در جهت ایمن سازی و حفاظت از تأسیسات زیربنایی کشور.
- ۲- ساماندهی آمایش سرزمین ملی و آمایش دفاعی از منظر پدافند غیرعامل به منظور حداکثر استفاده از پهنه امن جغرافیایی کشور.
- ۳- ایفای نقش هدایتی و نظارتی در زمینه مطالعات، طراحی و اجرای طرح های پدافند غیرعامل کشور.
- ۴- بسیج و یکارگیری امکانات ملی در جهت افزایش کارایی سامانه ها و شیوه های پدافند غیرعامل.
- ۵- سیاست گذاری و ساماندهی استفاده از فن لوری های نو به منظور کاهش آسیب پذیری ناشی از وابستگی.
- ۶- توسعه کمی و کیفی آموزش ها و پژوهش ها و تولید فناوری بومی پدافند غیرعامل از طریق هدایت، سیاست گذاری، برنامه ریزی و اجرا در چرخه تولید دانش و پژوهش و تولید صنعتی با استفاده از ظرفیت های ملی.
- ۷- تکوین و نهادینه نمودن نظام جامع پدافند غیرعامل و استفاده از اصول و ضوابط آن در ایمن سازی مراکز موجود و رعایت آن ها در طرح های توسعه کشور.

الزامات کلی

- ۱- وجود عزم و اراده ملی برای اجرای اصول پدافند غیرعامل.
- ۲- ایجاد درک مشترک از مفاهیم، ضرورت ها و تهدیدات مربوط به پدافند غیرعامل در بین سیاستگذاران، مدیران و مجریان کشور.
- ۳- ایجاد فرهنگ، باور و اعتقاد عمومی نسبت به پدافند غیرعامل و نهادینگی و استمرار آن.
- ۴- توسعه علمی پدافند غیرعامل در مراکز تولید علم.
- ۵- وجود منابع انسانی، استعداد قوی در رشته های مختلف پدافند غیرعامل در حوزه های ستادی و اجرایی (مشاوره، نظارت و اجرا).
- ۶- پیش بینی و به تصویب رساندن قوانین جامع، مقررات، ضوابط و دستورالعمل های اجرایی مورد نیاز پدافند غیرعامل.
- ۷- وجود منابع مالی و اختصاص ردیف اعتباری خاص کافی و لازم.

- ۸- وجود سازوکارهای سیاستگذاری، طرح ریزی و برنامه ریزی متمرکز و اجرای غیرمتمرکز.
- ۹- تعیین و فعال سازی متولی پدافند غیرعامل در دستگاه های اجرایی و ساز و کارهای مناسب مطالعه، طراحی، سیاست گذاری، همسوسازی، هماهنگی و نظارت در بخش های مختلف کشور.
- ۱۰- داشتن تفکر پویا، علمی، منصف و مبتکر به پدافند غیرعامل و پرهیز از نگاه جزئی، بسته و ثابت.

